

JURISPRUDÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM

Segon semestre de 2020

Eva Pons Parera*

Agustí Pou Pujolràs**

Resum

El text recull el comentari de les resolucions del Tribunal Suprem que afecten els usos i els drets lingüístics i el règim jurídic de la llengua.

Paraules clau: jurisprudència; Tribunal Suprem; dret lingüístic; llengua oficial; pluralisme lingüístic

JURISPRUDENCE ON SUPREME COURT

Second half of 2020

Abstract

The text includes the rulings that affect the uses, the linguistic rights and the legal system of the Language issued by the Supreme Court during the second half of 2020.

Keywords: Supreme Court, linguistic right, official language.

---

* Eva Pons, professora de dret constitucional de la Universitat de Barcelona. evapons@ub.edu

** Agustí Pou, professor associat de filologia catalana de la Universitat de Barcelona. agustipou@ub.edu

Citació recomanada: Pons Parera, Eva; Pou Pujolràs, Agustí. (2021). Jurisprudència del Tribunal Suprem. Segon semestre de 2020. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, 75, 314-326. <https://doi.org/10.2436/rld.i75.2021.3651>.

Sumari

- 1 Ús de les llengües oficials a l'Administració de justícia
- 2 Garanties lingüístiques en el dret de defensa i en les fases prèvies al judici
- 3 Usos lingüístics a l'Administració local i autonòmica
- 4 Subvencions municipals a polítiques de foment del base
- 5 Regulació dels ensenyaments d'idiomes de règim especial
- 6 Acreditació d'idioma no oficial en processos selectius i equivalències de certificats de coneixements
- 7 Diferències en les versions lingüístiques del dret europeu

Aquesta crònica inclou les resolucions del Tribunal Suprem del segon semestre de 2020, amb un volum notable de decisions que incideixen sobre l'àmbit lingüístic, si bé moltes continuen amb qüestions ja recollides en la crònica anterior. Tal com hem apuntat en les darreres cròniques, la doctrina que el Tribunal Constitucional va assentar en la Sentència 31/2010 ha marcat i molt la interpretació de l'ordenament juridicolingüístic del Tribunal Suprem i de molts tribunals superiors de justícia, que han accentuat els perfils més regressius pel que fa al reconeixement del pluralisme lingüístic, fins al punt d'extraure de la sentència constitucional moltes pautes interpretatives que no se'n deriven necessàriament.

Dels blocs temàtics en què agrupem les resolucions ressenyades, destaquem especialment les sentències que resolen la nul·litat d'actuacions demanada per la Generalitat Valenciana i un sindicat de l'ensenyament amb relació a les sentències que ja vam reportar en la crònica passada sobre les impugnacions de diversos articles del Decret 61/2017, de 12 maig, pel qual es regulen els usos institucionals i administratius de les llengües oficials de la Generalitat Valenciana. Els recurrents entenen que el TS ha exclòs de l'enjudiciament en cassació qüestions tractades en l'òrgan judicial d'instància (diversos articles sobre la regulació de l'ús del valencià) i no ha aplicat el bloc normatiu que componen la Constitució i l'Estatut d'autonomia, i la jurisprudència que l'interpreta, per poder fer una valoració de la norma impugnada d'acord amb l'ordenament jurídic. Més enllà dels motius de la decisió denegatòria, constatem novament un buidatge de la capacitat de la comunitat autònoma de gestionar la seva autonomia lingüística i unes decisions judicials que es converteixen en ariet contra la pluralitat i les polítiques de normalització impulsades pels governs autonòmics.

Les sentències de 24 de novembre i d'1 de desembre tornen a incidir sobre l'activitat subvencionadora del basc per part d'entitats locals d'Euskadi, que ja hem recollit en les darreres cròniques. Tot i que les decisions d'ambdues resolucions són oposades (una avala la subvenció i l'altra l'anul·la), es basen en una mateixa fonamentació, que és l'equilibri i la igualtat de les llengües i que entén el sistema lingüístic actual gairebé com un règim de bilingüisme oficial. Aquesta doctrina limita el marge per promoure la llengua pròpia i ignora que no es pot parlar d'equilibri i igualtat quan la mateixa Constitució i la jurisprudència constitucional que l'interpreta prioritzen completament el castellà en aspectes essencials com ara el deure de coneixement, la circumscripció territorial estricta de l'oficialitat a la comunitat autònoma o la concepció del castellà com a llengua general de l'Estat.

Finalment, tot i tractar-se d'una qüestió d'índole competencial, també destaquem la Sentència de 3 de juliol de 2020, relativa a la impugnació per part de la Generalitat catalana del Reial Decret 1/2019, d'11 de gener, pel qual s'estableixen els principis bàsics comuns d'avaluació aplicables a les proves de certificació oficial de diferents nivells en els ensenyaments d'idiomes de règim especial.

Per accedir als textos de les sentències de la base del Cendoj, primer s'ha d'obrir el [cercador de la base de dades](#) i després clicar a l'enllaç que té cada resolució ressenyada. Per facilitar aquesta operació consignem aquesta adreça en cada resolució o bloc de resolucions. D'aquesta manera es pot baixar el text sense haver de fer servir l'opció de copiar l'identificador de la resolució a la casella «Texto a buscar», del mateix cercador.

1 Ús de les llengües oficials a l'Administració de justícia

[Sentència del Tribunal Suprem de 19 de novembre de 2020. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 2. Ponent: Francisco José Navarro Sanchis. Ref. Cendoj: 28079130022020100582.](#)

La sentència que reportem tracta d'una qüestió tractada sovint en aquesta crònica, com és la presència de documents en l'expedient davant del Tribunal Suprem redactats en alguna llengua oficial d'una comunitat autònoma. Davant d'aquests casos la posició del Tribunal sempre ha estat recordar que l'article 231.4 de la Llei orgànica del poder judicial obliga que el tribunal d'instància enviï traduïts al castellà tots els documents de l'expedient judicial redactats en la llengua oficial pròpia. En alguns casos el TS només recorda l'obligació, per bé que accepta els documents per no dilatar innecessàriament el procediment, o perquè afirma que la sala els ha comprès, però en altres ocasions ha retornat les actuacions al jutge d'instància perquè li remeti la traducció al castellà (per a una síntesi, vegeu [Revista de Llengua i Dret núm. 72](#), pàg. 318)

En el recurs de cassació que enjudicia el TS, les sentències de primera i segona instància estan redactades en gallec. El fonament jurídic segon de la resolució que ressenyem reproduïx l'article 231.4 de la LOPJ

(erròniament diu que és de la Llei de la jurisdicció contenciosa administrativa), el qual entén que afecta les sentències judicials. Mentre que per al cas de la sentència de segona instància dictada pel Tribunal Superior de Justícia de Galícia afirma que no ha tingut problema perquè ha consultat la versió traduïda que publica el Centre de Documentació Judicial (circumstància dubtosa, atès que aquest centre de documentació recull les resolucions en l'idioma en què estan redactades), per a la resolució del jutjat contenciós no esdevé el mateix, perquè, redactada com estava en gallec, el TS manifesta la seva dificultat per comprendre-la. Tot i això, el TS té en compte que les circumstàncies del cas “aconsejan obviar esta evidente irregularidad, que no ha sido acusada por los comparecientes, pero que ha dificultado la labor enjuiciadora de esta Sala. De ahí que por esta vez y, se reitera, debido a las peculiaridades que han concurrido en el caso, no se considera oportuno remitir los autos al Tribunal de origen para que cumpla el imperativo deber de la traducción al castellano de lo que aparece redactado en aquel otro idioma distinto”.

Per tant, el Tribunal torna a utilitzar el recurs de recordar la normativa (i el sentit en què el mateix TS la interpreta), però no retorna les actuacions. Com s'ha comentat en altres ocasions, els òrgans jurisdiccionals centrals són totalment impermeables a la presència de les llengües oficials pròpies. Semblaria raonable que, com a mínim, el mateix TS determinés què cal traduir en un expedient (per no traduir gratuïtament documents comprensibles o irrellevants) i que fos l'Estat el que assumís el cost del plurilingüisme. Això a banda, cal fer notar el desafortunat incís final “para que cumpla el imperativo deber de la traducción al castellano de lo que aparece redactado en aquel otro idioma distinto”. Les formes sovint delaten la concepció lingüística subjacent.

2 Garanties lingüístiques en el dret de defensa i en les fases prèvies al judici

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 22 de setembre de 2020. Sala Social. Ponent: Rosa Maria Virolés Piñol. Ref. Cendoj: 28079140012020202191.](#)

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 5 de novembre de 2020. Sala Penal. Ponent: Manuel Marchena Gómez. Ref. Cendoj: 28079120012020201382.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 28 de setembre de 2020. Sala Penal. Ponent: Miguel Colmenero Menéndez de Luarca. Ref. Cendoj: 28079120012020100511.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 28 de setembre de 2020. Sala Civil. Ponent: 28079110012020100469.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 20 de juliol de 2020. Sala Civil. Ponent: María de los Ángeles Parra Lucán. Ref. Cendoj: 28079119912020100011.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem de 13 d'octubre de 2020. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 5. Ponent: Rafael Fernández Valverde. Ref. Cendoj: 28079130052020100259.](#)

Tornem a recollir a la crònica la qüestió de les garanties lingüístiques dins l'àmbit judicial (en l'última crònica, [Revista de Llengua i Dret, núm. 74](#), pàg. 192-194). Les resolucions tracten diferents tipus d'impugnacions que incideixen en aquestes garanties. En primer lloc, l'al·legació d'indefensió per raons lingüístiques per part d'alguns dels intervinents en el procediment (o a les fases policials prèvies), perquè entenen que s'ha produït una omisió indeguda de la intervenció d'interpret. En segon lloc, la presència de documentació en el procediment en llengua no oficial. En tercer lloc, l'al·legació molt tangencial per part de la demandant de la necessitat de traduir tota la documentació que aporta a la llengua del demandat en el marc de la Unió Europea, d'acord amb el Reglament (CE) núm. 1393/2007 del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de novembre de 2007, relatiu a la notificació i al trasllat als estats membres de documents judicials i extrajudicials en matèria civil o mercantil. Malgrat la norma, en el cas el demandat té una defensa lletrada que no planteja aquesta opció lingüística. Finalment, una resolució aborda novament la traducció dels documents en la fase administrativa d'un procediment d'extradició.

Les sentències de 28 de setembre i 5 de novembre de 2020 incideixen sobre el dret a intèrpret en les actuacions judicials penals i en les diligències policials prèvies. En ambdós casos es descarta una lesió real del dret a no patir indefensió.

La Sentència de 5 de novembre de 2020 resol una recurs de cassació en un procediment per un delictes contra la salut pública i pertinença a grup criminal. El motiu adduït pel recurrent és que no entenia ni castellà ni anglès i que totes les diligències, tant policials com judicials, es van fer sense intèrpret, llevat d'una ocasió que va ser assistit per intèrpret, però era d'anglès. El Tribunal ressegueix totes les actuacions i recorda que en tot moment l'acusat va manifestar entendre el castellà, diverses vegades davant del seu lletrat, i en cap moment va queixar-se de la falta d'intèrpret. Recull també la doctrina, moltes vegades recollida en aquesta crònica i segurament supèrflua en aquest cas, sobre que el desconeixement al·legat ha de produir una efectiva indefensió material: “Para que se produzca una indefensión derivada de un defecto a la tutela judicial con relevancia constitucional y consecuente vicio del proceso no es bastante con que aparezca en la causa una infracción de mera forma, sino que es preciso que alcance realmente a causar una efectiva indefensión material porque impida al interesado hacer alegaciones y defenderse o ejercitar su derecho de contradicción en un proceso. Sigue diciendo que no es el nombramiento o no de intérprete para un acusado extranjero la cuestión que pueda suscitar y dar la medida de la indefensión, sino el de conocimiento real por el interesado de la lengua en que el proceso se siga de tal modo que está imposibilitado de conocer de lo que se le acusa, de comprender lo que se diga, y de expresarse él mismo en forma que pueda ser comprendido sin dudas.”

La Sentència de 28 de setembre, relativa a un delictes contra la salut pública, incideix també en la falta d'intèrpret, en aquest cas de rus en l'interrogatori policial. El Tribunal descarta la lesió del dret a la tutela judicial efectiva tant perquè l'acusada va respondre a totes les preguntes com perquè l'actuació policial no havia tingut rellevància a efecte de prova.

La Interlocutòria de 22 de setembre i la Sentència de 28 del mateix mes de 2020 tracten sobre la presència de documents en anglès en l'expedient judicial. En el primer cas, la ITS de 2 de setembre, s'inadmet un recurs de cassació per unificació de doctrina en l'àmbit laboral. El recurrent denuncia que l'altra part havia aportat un contracte en idioma no oficial i que el jutge social d'instància va valorar sense traducció. Entén, així mateix, que les altres parts no van poder valorar-ne el contingut per desconeixement, fet que va ocasionar la infracció de l'article 144 de la LEC i la indefensió de la part. Per aquest motiu, es va instar la nul·litat d'actuacions davant la sala social del Tribunal Superior de Justícia, que el va desestimar perquè no s'havia formulat la queixa en el moment oportú (davant del jutjat social). El recurrent en cassació aporta una sentència de contrast en què el tribunal aprecia la indefensió justament perquè no s'havia traduït un informe mèdic. El TS, però, no aprecia aquesta identitat de resolucions perquè, a banda de no haver-se formulat la queixa quan corresponia, en la sentència de contrast la falta de traducció es referia al document determinant del procés, cosa que no s'esdevé en la resolució que ressenyem.

En la Sentència de 28 de setembre, en un litigi sobre transport de mercaderies, la recurrent al·lega també la infracció de l'article 144 de la Llei d'enjudiciament civil, perquè la contrapart no va aportar traduït un document original en anglès, cosa que va provocar la falta de valoració de la prova. El Tribunal recorda la pròpia jurisprudència relativa a aquesta qüestió i apunta que “es exigible que la parte recurrente acredite la existencia de una indefensión constitucionalmente relevante, lo que se traduce en la necesidad de demostrar que la actividad probatoria que fue incorrectamente practicada era decisiva en términos de defensa, esto es, que hubiera podido tener una influencia decisiva en la resolución del pleito, al ser susceptible de alterar el fallo en favor del recurrente” (FJ 2). En el cas enjudiciat constata, primer, que la mateixa part que denuncia la valoració del document en anglès ha aportat altres documents en aquest idioma i sense traduir. I segon, que la valoració de la prova i la decisió consegüent es fa sobre un conjunt probatori molt més ampli i el document impugnat no és determinant en la conclusió a què arriba el tribunal d'instància.

La Sentència de 20 de juliol de 2020 planteja, de manera molt tangencial, les necessitats de traducció de la demanda i d'altres documents aportats a judici quan el demandat és nacional d'un altre país de la Unió Europea. En concret, en el marc d'un judici per a la responsabilitat civil d'una societat fabricant de pròtesis, el demandant, afectat per la defectuositat del producte, plantejava l'obstacle que suposaria per a ell que per poder aplicar el mateix bloc normatiu que la Unió Europea ha aprovat sobre indemnització per danys, hagués de traduir tota la documentació a l'idioma del país on estava domiciliada la societat productora, demandada en aquest procediment. Tanmateix, tampoc no es concreta aquesta situació per tal com la demandada té defensa lletrada a l'Estat espanyol.

“Conviene observar, por lo demás, porque también se aludió en la demanda al coste que supondría para el demandante su traducción, que sería igualmente paradójico considerar comprometido el principio de efectividad por la aplicación de una norma europea que reconoce al demandado negarse a aceptar la demanda si no está redactada o acompañada de una traducción en una lengua que entienda o en una lengua oficial del Estado donde deba efectuarse la notificación [Reglamento (CE) n° 1393/2007 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 13 de noviembre de 2007, relativo a la notificación y al traslado en los Estados miembros de documentos judiciales y extrajudiciales en materia civil o mercantil, en la interpretación efectuada por el TJUE acerca de los documentos que deben traducirse]. Ello con independencia de si, en este caso, por lo demás, tal exigencia del fabricante hubiera podido prosperar cuando, según manifiesta el recurrente, cuenta con dirección letrada en España, en lo que no entramos por no ser objeto de este proceso.” (FJ 4.2)

Deixem apuntat només la importància que pot tenir la regla sobre l'obligació de traduir per part del demandant, atesos els costos importants que pot suposar.

La STS de 13 d'octubre de 2020 torna a tractar sobre les traduccions en el marc d'un procediment d'extradició, qüestió que hem reportat diverses vegades en aquesta crònica (per exemple, [RLD núm. 73](#), pàg. 261). En aquest cas el procediment es du a terme a l'empara del Conveni europeu d'extradició i el país requeridor és Albània. La persona sotmesa a aquest procediment, recurrent en aquest cas, al·lega que s'ha produït indefensió i s'han vulnerat les normes relatives a la traducció dels documents aportats per Albània. El Tribunal rebutja la impugnació per tal com entén que en fase administrativa davant del Consell de Ministres es compleixen tots els requeriments que estableix el conveni i la ratificació per part de l'Estat espanyol, que és la traducció de la documentació aportada pel país requeridor al castellà o a les dues llengües del Conveni, anglès o francès. En aquest cas, es va tramitar la documentació en anglès. El nucli de la qüestió, tal com ja assenyalen sentències anteriors reproduïdes en aquesta resolució, és que en la fase administrativa només es fa un control formal de la documentació i no s'entra en el fons, en el qual s'entra en la fase judicial, moment en què sí que es van fer les traduccions corresponents a fi d'evitar la indefensió. Per aquesta raó el tribunal rebutja la indefensió i, per tant, l'al·legació del recurrent.

3 Usos lingüístics a l'Administració local i autonòmica

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 14 d'octubre de 2020. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: Rafael Toledano Cantero. Ref. Cendoj: 28079130042020200121.](#)

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 14 d'octubre de 2020. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: Rafael Toledano Cantero. Ref. Cendoj: 28079130042020200122.](#)

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 14 d'octubre de 2020. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: Rafael Toledano Cantero. Ref. Cendoj: 28079130042020200123.](#)

[Interlocutòria del Tribunal Suprem de 14 d'octubre de 2020. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: Rafael Toledano Cantero. Ref. Cendoj: 28079130042020200124.](#)

En la [crònica anterior](#) (pàg. 194-196) vam donar compte de les sentències del TS de 2 i 9 de juny i de 3 i 14 de juliol que resolien els recursos de cassació interposats per la Generalitat Valenciana i el Sindicat de Treballadores i Treballadors de l'Ensenyament del País Valencià contra les resolucions del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana que anul·laven diverses disposicions del Decret 61/2017, de 12 de maig, pel qual es regulen els usos institucionals i administratius de les llengües oficials de la Generalitat Valenciana. Les impugnacions contra aquest Decret havien estat formulades per dues persones a títol particular, el sindicat CSIF, l'Advocacia de l'Estat i l'Asociación para la Defensa del Castellano en la Comunidad Valenciana.

Les impugnacions del Decret incloïen un gran nombre de preceptes a l'entorn bàsicament de dues qüestions, l'ús prioritari del valencià i de les comunicacions amb les comunitat autònomes amb la mateixa llengua, sobre les quals es va pronunciar el tribunal d'instància valencià en el sentit d'anul·lar una part considerable de l'articulat. Tanmateix, davant dels recursos de cassació, el TS va cenyir l'interès cassacional només a la norma que estableix el valencià com a llengua de relació amb tots els ciutadans i amb les institucions “pertanyents al mateix àmbit lingüístic que el valencià” (bàsicament, l'article 12.3, però que afecta també els articles 3, 14, 21.1 i 26). Per contra, va excloure les altres qüestions de l'enjudiciament en cassació com “la valoración

en el acceso a la función pública, la denominación de la lengua cooficial de la Comunidad Autónoma de la Comunidad Valenciana, y el equilibrio que debe observarse entre las distintas lenguas oficiales en la Comunidad autónoma, y la normativa dirigida a la promoción y recuperación de dicha la lengua cooficial” (FJ 2). Entén que són matèries amb una doctrina jurisprudencial consolidada, que segueix la interpretació efectuada pel Tribunal Constitucional. Per aquest motiu considera que no és necessari un nou pronunciament de la sala de cassació.

En les resolucions que ara reportem, que tractem conjuntament perquè són pràcticament idèntiques, el TS decideix sobre l'incident de nul·litat d'actuacions promogut pels dos recurrents, Generalitat i STEPV-IV, pel fet que les sentències han exclòs aquestes matèries de l'enjudiciament. Igualment entén que el Tribunal, malgrat tractar-se de normes estatals, no ha analitzat el cas amb el conjunt de l'article 3 de la Constitució espanyola i l'article 6 de l'Estatut valencià, d'acord amb la doctrina constitucional que els interpreta. Això hauria permès fer una interpretació més ajustada de l'article 15.3 de la Llei 39/2015, que estableix que els documents que “han de tenir efectes en el territori d'una comunitat autònoma en què sigui cooficial aquesta mateixa llengua diferent del castellà, no cal traduir-los”.

Sobre aquesta base al·lega que s'ha produït una vulneració de l'article 24 de la Constitució, relatiu a la tutela judicial efectiva, en la mesura que la resolució no és coherent amb el que es demana i que no es té en compte el dret estatal invocat.

El Tribunal dedica els fonaments jurídics segon i tercer a desglossar la configuració legal i jurisprudencial del recurs de cassació, el seu caràcter restrictiu, ben allunyat del que seria una segona instància judicial. Igualment, destaca el caràcter totalment excepcional de l'incident de nul·litat d'actuacions, mecanisme processal instat pels recurrents. Aquesta configuració, els aspectes tècnics de la qual ara obviem, permet al TS fonamentar el rebuig de l'incident i, doncs, del nou enjudiciament de les qüestions no jutjades en cassació.

L'alt tribunal entén que l'exclusió de la matèria a enjudiciar que van fer les interlocutòries d'admissió de la cassació i que van concretar les sentències són ajustades a dret i no vulneren la tutela judicial efectiva:

“Por tanto, la delimitación del ámbito de conocimiento del recurso de casación está debidamente razonada y se fundamenta en la naturaleza extraordinaria del recurso de casación, con limitación a las normas de derecho estatal y excluyendo la denuncia de infracción de derecho autonómico por no encontrarse en ninguna de los limitados casos en que el examen de la infracción del derecho autonómico es posible, extremo que razona debidamente la sentencia cuya nulidad se pretende al excluir la denuncia de vulneración de normas de derecho autonómico en que, también, se sustenta la decisión de la sentencia recurrida en casación, concretamente la vulneración del art. 9 y 10 de la Ley 4/1983 de Uso y Enseñanza del Valenciano.” (FJ 4)

També recorda el Tribunal, i és un argument que li resulta molt oportú per rebutjar l'incident, que els recurrents no van impugnar quan corresponia les interlocutòries que admetien el recurs de cassació i en delimitaven l'objecte cassacional.

No ens estenem més sobre aquesta qüestió relativa a la delimitació de l'objecte de l'enjudiciament del recurs de cassació, que té un caràcter eminentment processal. Ara bé, cal advertir que l'exclusió com a objecte d'enjudiciament d'una part substantiva del recurs que presenten els recurrents no és gens innòcua en la delimitació del règim juridicolingüístic que en resulta. De fet, una qüestió com l'equivalència entre les llengües declarades oficials dins l'àmbit lingüístic català, totalment avalada per la jurisprudència del TS i del TC, seria el paràmetre interpretatiu idoni per enjudiciar l'ajustament del Decret a la Llei 39/2015, que, tanmateix, el TS declina utilitzar justament per entendre que ja ha estat objecte d'atenció en sentències anteriors.

En la línia que apuntem, el TS ofereix dues línies argumentatives de més a més per secundar la desestimació de l'incident de nul·litat. Per una banda, que les sentències la nul·litat de les quals es pretén motiven perfectament perquè no s'entra en la resta de preceptes anul·lats del Decret en el sentit que ja hi ha una jurisprudència consolidada que els ha tractat. Per l'altra, els recurrents al·leguen que no s'ha aplicat els articles 3 de la Constitució, 6 de l'Estatut valencià i 149.1.1 i 18 de la Constitució, al·legació que igualment rebutja el TS en entendre que les sentències van utilitzar suficientment tot aquest bloc normatiu i la jurisprudència que l'interpreta.

Amb tot això, conclou recordant correcció la doctrina d'interès cassacional de les sentències: “[...] se concreta en que el art. 15.3 de la LPAC, dictado en el ámbito de la competencia exclusiva del Estado para regular el procedimiento administrativo común, ex art. 149.1.18 CE, proporciona la regla única y suficiente respecto al régimen general de traducción al castellano de los documentos, expedientes, partes de los mismos o resoluciones, redactados en una lengua cooficial de una Comunidad Autónoma, cuando hayan de surtir efectos fuera del ámbito territorial de dicha Comunidad Autónoma, en tanto dispone que no será necesaria su traducción al castellano en el caso que la lengua cooficial en que estén elaborados los documentos sea también la lengua cooficial en la Comunidad Autónoma en que hayan de surtir efectos”.

A parer nostre, segurament l'incident de nul·litat promogut per les recurrents no és un bon mecanisme per impugnar el contingut de les sentències, perquè aquestes van motivar, ni que fos sintèticament, tant l'exclusió de determinades matèries de cassació com la reducció del règim lingüístic de comunicació entre comunitats autònomes a la regulació que estableix la l'article 15.3 de la Llei estatal de procediment administratiu. Una altra cosa és que, com hem assenyalat en la crònica anterior, els criteris emprats pel TS i pel TSJCV vagin en una orientació de buidar la capacitat de la comunitat autònoma de gestionar raonablement la seva autonomia lingüística i de convertir-se en un bastió de defensa dels usos del castellà, per sobre de la pluralitat i de les polítiques de normalització impulsades pels governs autonòmics. I això és el que torna a evidenciar la fonamentació de les interlocutòries que resolen els incidents de nul·litat d'actuacions.

4 Subvencions municipals a polítiques de foment del basc

[Sentència del Tribunal Suprem de 24 de novembre de 2020. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: María del Pilar Teso Gamella. Ref. Cendoj: 28079130042020100306.](#)

[Sentència del Tribunal Suprem d'1 de desembre de 2020. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: María del Pilar Teso Gamella. Ref. Cendoj: 28079130042020100322.](#)

Ambdues sentències resolen en cassació litigis sobre l'activitat subvencionadora de l'eusquera d'entitats municipals basques. La resolució de 24 de novembre té l'origen en l'atorgament de subvencions per fer servir el basc en la imatge corporativa dels establiments al municipi de Zarautz. La d'1 de desembre resol la impugnació relativa a les subvencions a activitats culturals del municipi d'Eskoriatza. En tots dos casos l'Advocacia de l'Estat és la que impugna les disposicions municipals i en tots dos el Tribunal Suprem considera les subvencions ajustades a la legalitat.

En la [crònica del TS del número 73 de la Revista](#) (pàg. 269-271) reportàvem les interlocutòries d'admissió del recurs de cassació contra les sentències del TSJPB que rebutjaven la impugnació de tres disposicions municipals d'atorgament de subvencions, dues de les quals recollim ara. Igualment, en la crònica anterior vam donar compte de la Sentència que resolvia en cassació el tercer cas, el de la subvenció a activitats a menors de 16 anys al municipi de Lasarte-Oria. La resolució va ser contrària a l'activitat de subvenció municipal, bàsicament perquè es considerava discriminatòria per als menors que no saben basc i perquè marginava el castellà a través del foment exclusiu de l'eusquera. Ens remetem als comentaris crítics amb la decisió del TS i els arguments que la sustentaven. Cal advertir que en aquella resolució hi havia un vot particular que discrepava del raonament de la majoria en diversos sentits. Assenyalava el vot que si l'objectiu és promocionar l'eusquera és lògic que l'activitat subvencionada es faci en eusquera, que la realitat desigual de les dues llengües justifica la subvenció i que justament els menors són els que, per ensenyament escolar, de manera generalitzada dominen més la llengua basca.

En la crònica anterior també indicàvem, i val la pena reiterar-ho, que l'aplicació de clàusules lingüístiques en l'activitat de foment a través de subvencions ha estat un tema recollit en moltes ocasions, tant des del punt de vista substantiu com des del punt de vista competencial (bàsicament en relació amb la falta de competència de les corporacions locals basques). El cert és que les decisions dels òrgans judicials han estat sovint contradictòries, a vegades confonent el principi d'igualtat per la uniformitat. En el cas d'Euskadi, tota activitat de subvenció té uns objectius marcats per les polítiques públiques, entre les quals hi ha la política de normalització lingüística, perfectament emparada per l'Estatut basc i per l'actual Llei 2/2016, de 7 d'abril, d'institucions locals d'Euskadi, que dona cobertura a l'activitat promocional de l'eusquera per part de les

corporacions locals basques. El reconeixement jurisdiccional cap a aquest principi ha estat recollit quan el TC parla del “compromís de promoció de la normalització lingüística” (per exemple, STC 31/2010, FJ 23; o STC 89/2017, FJ 14). Ja una antiga jurisprudència del TS sobre cinematografia en català (STS de 25 de març i de 2 de juny de 1998) va rebuïjar la impugnació de subvencions a obres de cinema en català, per a les quals s’establí l’obligació de distribuir-les en català a Catalunya. El TS sondejava en la situació real per valorar l’adequació de la mesura. El raonament era el següent: a) hi havia poques pel·lícules en català, b) era molt superior la població catalanoparlant que els films en català; c) l’idioma propi constitueix un bé cultural, i d) la mesura era, doncs, adequada i proporcional. Secundava aquesta línia la doctrina constitucional consolidada segons la qual la prohibició de discriminació per raó de llengua no implica que no es puguin fer distincions per aquest motiu (entre moltíssimes i per exemple, la STC 25/1989, de 3 de febrer).

Així mateix, com hem indicat en ocasions anteriors, les successives cròniques d’Euskadi donen compte de la tenacitat de la impugnació de les disposicions locals sobre subvencions per part de l’Advocacia de l’Estat i el rebuïg gairebé sistemàtic de què són objecte per part del Tribunal Superior. En aquest mateix número de la *Revista* o en el número anterior, la crònica d’Euskadi inclou la ressenya de sentències del mateix Tribunal Superior relatives a la subvenció per al foment de l’*eusquera* força similars. Així, en [la RLD 74](#) (pàg. 152-153) recull la sentència relativa a la subvenció de l’Ajuntament d’Eskoriatza a associacions que duen a terme la seva activitat en serveis socials. Un dels criteris de la subvenció és que tota l’activitat escrita sigui com a mínim en bilingüe i es doni prioritat a l’*eusquera*. Sota els mateixos criteris que s’han esmentat, el Tribunal rebuïja la impugnació de l’Estat.

Anant a les resolucions objecte d’aquesta ressenya, en el cas que enjudicia la STS de 24 de novembre, a diferència del criteri mantingut pel jutjat contenciós administratiu, que va conèixer del cas en primera instància, la Sala del TSJPB avala la legitimitat de la subvenció per fer servir l’*eusquera* en exclusiva en tots els elements corporatius (“poner en euskera la imagen corporativa de los establecimientos, considerando como tales la rotulación de vehículos, bolsas, papel para envolver, sobres, folios con membrete, tarjetas de visita, talonarios, albaranes, facturas, etc.”). El tribunal base entén que el foment de l’*eusquera* mitjançant la subvenció de retolació en aquesta llengua no priva de cap dret els castellanoparlants ni produeix efecte discriminatori. El fet de difondre lliurement la publicitat en *eusquera* “no es más que el efecto connatural a todo régimen de cooficialidad lingüística que permite y garantiza el uso social y ambiental de ambas lenguas según libre elección de los administrados”. En aquest sentit, la sentència objecte del recurs estableix un criteri que, al nostre entendre, és el centre de la qüestió: “No existe el derecho constitucional de nadie [...] a que los demás no utilicen públicamente la lengua cooficial de su elección so capa de que es una lengua que no se tiene obligación de conocer como ciudadano o como consumidor”. Atenció a la realitat social de la llengua, la mateixa lògica de l’activitat de subvenció, no-coerció de la llibertat lingüística i inexistència d’efectes discriminatoris o inexistència d’un dret dels castellanoparlants que els altres facin servir el castellà són els arguments que utilitza la sala d’instància per rebuïjar la impugnació.

Mentre que l’Advocacia de l’Estat en el recurs considera que s’ha vulnerat el principi d’igualtat i no-discriminació, amb relació a la legislació de consumidors i usuaris, l’Ajuntament creu que l’actuació entra dins del marc de possibilitats que estableix la Llei de normalització de l’*eusquera* sobre foment ambiental del base i retolació i que, en tot cas, a ningú no s’obliga de fer servir el base.

El TS recorda la seva doctrina sobre l’“equilibri” necessari entre les llengües oficials i el rebuïg a la preferència d’una d’elles, jurisprudència construïda i consolidada sobretot a partir de la STC 31/2010, sobre l’Estatut català i que hem recollit i objectat molt sovint en aquesta crònica. D’altra banda, també recorda la procedència de mesures correctores de protecció i foment “tendientes a evitar una posición secundaria o de postergación que alguna de las lenguas pudiera tener”. En el cas de les subvencions, el que cal veure és si la mesura produeix un desequilibri o, per contra, el que pretén és equilibrar o igualar l’ús de les llengües en aquell àmbit.

El Tribunal estima, primer, que no es prioritza una llengua sobre l’altra, sinó que es pretén estimular el coneixement de l’*eusquera* i equilibrar l’ús de la llengua minoritària respecte al castellà. Segon, que la subvenció no estableix cap imposició de coneixement als qui la sol·liciten. I tercer, que ningú no està obligat a utilitzar l’*eusquera* en aquestes activitats. També creu legítima la previsió que, un cop rebuda la subvenció, no es torni al castellà, ja que es tracta d’una cautela per preservar la finalitat de la subvenció. Rebla l’argumentació

parafraçant un passatge, que ja és citació recurrent en les resolucions del Suprem, de la STC 11/2018, sobre la Llei de l'aranès, relatiu als límits que la norma ha d'observar per a "la preservació de l'equilibri entre les llengües oficials".

Cal valorar positivament que l'activitat de foment en aquest àmbit d'imatge corporativa s'insereixi dins de les possibilitats d'actuació que no afecten l'equilibri entre les llengües oficials. Tanmateix, d'entrada ja observem que el TS extrapola una doctrina que fa referència bàsicament a l'ús de la llengua oficial pròpia per part de l'Administració (la STC 11/2018 va anul·lar la paraula "preferent" aplicada a l'aranès) a l'àmbit del foment a través de les subvencions. Treure a col·lació aquesta jurisprudència soscava la mateixa capacitat d'actuació del poder públic a favor de la llengua pròpia minoritzada.

Aquesta idea de limitació severa de l'autonomia lingüística, però, la formula clarament el Tribunal en el paràgraf que reproduïm:

El fomento y promoción de la lengua cooficial en todos los ámbitos, como el de la imagen corporativa que ahora examinamos, es una medida adecuada de normalización de una lengua, en los casos en que su uso sea minoritario. Ahora bien, este impulso del euskera no se encuentra exento de límites, que, por lo que ahora importa, viene configurado por la protección de la igualdad y del equilibrio que debe mediar entre ambas lenguas, que es lo que, en definitiva, constituye la esencia del régimen de cooficialidad, que impide que se atribuya una preeminencia o preferencia a ninguna de ellas, en detrimento de la otra. (FJ 4)

Aquesta doctrina, de manera apriorística, deixa poc marge al legislador i a l'executiu autonòmic, en la mesura que aproxima el règim de cooficialitat al de bilingüisme oficial, on només determinats usos de la llengua pròpia són admesos perquè s'entenen com a mesura de foment i equilibri de la llengua minoritària. Com hem dit en cròniques anteriors, es desempodera els poders públics de la capacitat de dur a terme una autogestió lingüística amb un marge raonablement ampli per dur a terme polítiques públiques a favor de la llengua pròpia. D'altra banda, la doctrina encara resulta més desencertada en projectar-se sobre l'àmbit de les subvencions, que no és mateix que la dels usos oficials, marc en què es va gestar la doctrina constitucional sobre el mal anomenat equilibri entre llengües oficials.

La segona resolució valida l'activitat subvencionadora, però no ofereix arguments millors. La resolució administrativa impugnada establia les bases de la regulació de la concessió d'ajudes econòmiques destinades a organitzar programes i activitats culturals per a l'any corresponent a la convocatòria. Dins d'aquestes bases indicava que el beneficiari de la subvenció havia de tendir a l'ús del basc en les activitats subvencionades o, si es feia en les dues llengües, s'hi donaria preferència. El jutjat contenciós administratiu va estimar el recurs sobre la base que, tot i que les mencions a l'ús de l'euskera emprava expressions com "s'ha de tendir a usar" o "s'ha de donar preferència" al basc, no s'esmentava l'ús del castellà i, per tant, entenia que en quedava exclòs. Per contra, el TSJ basc entén que els verbs emprats donen a entendre que no s'exclou el castellà, i que, òbviament, la normativa "invita" a l'ús de l'euskera perquè es tracta d'una subvenció a l'idioma. En aquest sentit, és interessant que rebutgi l'al·legació en el sentit que se superen els límits que estableixen les STC 11/2018 (aranès) i 31/2010 (Estatut català).

Tal com vèiem en la Sentència anterior, l'Advocacia de l'Estat entén que es produeix infracció del principi d'igualtat i no-discriminació, mentre que l'Ajuntament addueix que s'ajusta a la Llei d'Institucions Locals d'Euskadi, que es tracta d'una norma de foment ambiental del basc i que no s'exclou el castellà ni es trenca l'equilibri entre les llengües.

El TS argumenta pràcticament de manera idèntica a la STS d'11 de novembre, en el sentit que d'entrada no es produeix aquesta exclusió. Torna a invocar l'equilibri i la igualtat entre les dues:

"no pueden establecerse medidas que sitúen a alguna de dichas lenguas cooficiales, en este caso castellano y euskera, en una posición de superioridad o predominio respecto de la otra, pues ello vulneraría la expresada cooficialidad" (FJ 4)

Tot això "sin olvidar la procedencia de que el legislador pueda adoptar medidas correctoras, de protección o fomento tendentes a evitar una posición secundaria o de postergación que alguna de las lenguas pudiera tener." En el cas concret, entén que no se superen els límits d'aquest equilibri, sempre que en l'aplicació no

es faci tota l'activitat en basc. Així mateix, també avala la legitimitat de la mesura el fet que no s'exigeixi saber eusquera per rebre la subvenció. Finalment, torna a fonamentar la decisió en la doctrina del TC de la Sentència 11/2018, relativa a la Llei de l'aranès.

El Tribunal avala la correcció de la mesura, però, com en la sentència comentada abans, amb una fonamentació basada en l'equilibri i igualtat de les llengües, que aproxima el sistema a un règim de bilingüisme oficial. Com hem dit, aquesta doctrina limita severament el marge d'actuació en matèria de normalització, ignora que no es pot parlar d'equilibri quan la mateixa Constitució i la jurisprudència constitucional que l'interpreta prioritzen completament el castellà (deure de coneixement, circumscripció territorial estricta de l'oficialitat a la comunitat autònoma, castellà com a llengua general de l'Estat) i sostrau a la comunitat la capacitat de prendre la decisió de prioritzar la llengua pròpia justament pel fet de ser-ho.

5 Regulació dels ensenyaments d'idiomes de règim especial

Sentència del Tribunal Suprem de 3 de juliol de 2020. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: Rafael Toledano Cantero. Ref. Cendoj: 28079130042020100216.

Tot i tractar una qüestió essencialment competencial, recollim aquesta resolució perquè enjudicia una matèria lingüística, amb una forta implicació autonòmica, com és la regulació dels ensenyaments d'idiomes de règim especial i l'adaptació al Marc europeu de referència.

El Govern de la Generalitat de Catalunya impugna per motius competencials i infracció de les normes de procediment el Reial Decret 1/2019, d'11 de gener, pel qual s'estableixen els principis bàsics comuns d'avaluació aplicables a les proves de certificació oficial dels nivells intermedi B1, intermedi B2, avançat C1 i avançat C2 dels ensenyaments d'idiomes de règim especial. La impugnació inclou diversos apartats dels articles 3 (principis generals d'avaluació de certificació), 4 (disseny de proves de certificació), 6 (administració de les proves), 7 (avaluació i qualificació de les proves) i 8 (publicació de resultats i procediments de reclamació), a més de la disposició final segona de la disposició reglamentària. En el requeriment previ la Generalitat adduïa la necessitat d'ajustar-la als articles 6 bis.2a.tercer i a l'article 61.2 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), que es refereixen a uns "principis bàsics comuns d'avaluació", mentre que la norma actual conté una regulació completa de les proves per obtenir els certificats. El representant de l'Administració estatal s'oposa al recurs.

En l'argumentació del TS, que desestima el recurs contenciós, es barreja l'anàlisi de les diferents infraccions procedimentals assenyalades amb els arguments substantius, segons els quals l'adequació a l'ordre de competències no resulta afectada, en dictar-se la norma impugnada a l'empara de la competència estatal de l'article 149.1.30 CE i en desenvolupament del preexistent Reial Decret 1041/2017, de 22 de desembre, pel qual es fixen les exigències mínimes del nivell bàsic a efectes de certificació, s'estableix el currículum bàsic dels nivells intermedi B1, intermedi B2, avançat C1 i avançat C2, dels ensenyaments d'idiomes de règim especial regulats per la LOE, i s'estableixen les equivalències entre els ensenyaments d'idiomes de règim especial regulats en diversos plans estudis i els d'aquest reial decret (concretament se'n desplega l'article 7, que estableix que per obtenir els certificats cal superar unes proves específiques de certificació). Amb un raonament força circular, en el FJ 4 es rebutja la invasió competencial, en considerar que la disposició s'adequa a la legislació bàsica (articles 6 bis.3 –currículum–, 59 –organització dels ensenyaments d'idiomes– i 61 –certificats– de la LOE, en la redacció donada per la LOMQE); regula tots els aspectes bàsics "cuya falta de observación pudiera afectar negativamente a la validez, fiabilidad, equidad, transparencia e impacto positivo de la evaluación de certificado, y, por consiguiente, de los derechos del alumnado candidato a certificación", i segueix les indicacions del Consell d'Europa sobre requisits de qualitat de les proves conduents a certificacions basades en el Marc comú europeu de referència per a les llengües. En el FJ 5, que analitza la disposició relativa a l'entrada en vigor, es rebla l'argument substantiu dient que "la norma responde al mandato establecido en la Ley 2/2006, de 3 de mayo, de Educación y en el Real Decreto 1041/2017, de 22 de diciembre, y cumple el principio de proporcionalidad en cuanto contiene los aspectos imprescindibles de la regulación que corresponde al Estado conforme al artículo 149.1.30a de la CE", tot projectant el principi de bona regulació establert a l'article 139 LPAC per justificar una regulació uniforme de la matèria (la mateixa confusió entre

l'abast d'aquests principis i les regles de distribució competencial s'observa en el preàmbul del Reial Decret qüestionat, que vincula el principi de seguretat jurídica amb el desplaçament de l'article 149.1.30 CE).

6 Acreditació d'idioma no oficial en processos selectius i equivalències de certificats de coneixements

[Sentència del Tribunal Suprem de 14 d'octubre de 2020. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4. Ponent: José Luis Requero Ibáñez. Ref. Cendoj: 28079130042020100243.](#)

La Sentència de l'alt tribunal resol un recurs de cassació contra la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Madrid que havia resolt la impugnació dels resultats d'un concurs oposició a una plaça de formació dins el cos de la Guàrdia Civil. El motiu del recurrent per impugnar era que no se li havia computat el nivell B2 d'anglès que havia acreditat mitjançant un certificat d'una institució privada (IELTS, del British Council). El Tribunal Superior de Justícia de Madrid, per la seva banda, desestima la pretensió bàsicament perquè només estima acreditat el nivell per als que l'acrediten mitjançant els certificats de l'Escola Oficial d'Idiomes i perquè “no se puede dar relevancia a un título privado que tampoco acredita el nivel correspondiente a los 6 puntos que se adjudica” (FJ 2). Ja vam donar compte a la *Revista de Llengua i Dret* núm. 71, pàg. 337-338, de la interlocutòria que admetia la cassació, i allà ens remetem per als arguments plantejats en la demanda. EL TS va delimitar els motius cassacionals en els termes següents:

“1º Si las titulaciones y certificados expedidos por instituciones privadas además de los expedidos por la EOI, son válidos para acreditar un nivel adecuado de competencia lingüística en las distintas lenguas de acuerdo con los seis niveles comunes de referencia (A1, A2, B1, B2, C1 y C2) establecidos por el Marco Común Europeo de Referencia para las lenguas (MCERL, CEFR en inglés).

2º En qué condiciones dichos certificados de instituciones privadas pueden considerarse homologados con las capacidades que el alumno debe controlar en cada una de las categorías definidas en el citado Marco Común.

3º Y si dichos certificados de instituciones privadas pueden ser aportados para acreditar los distintos niveles de competencia lingüística exigidos en las convocatorias de procesos selectivos en la Administración Pública española.” (FJ 3)

En el cas enjudiciat, el problema no és que no es consideri que el títol aportat (IELTS) no equivalgui al B2 del Marc europeu comú de referència, sinó que el procés selectiu estableix diferents categories de concursants opositors: per una banda, els que procedeixen del mateix cos o similar i, per l'altra, els que hi concorren per torn lliure. Doncs bé, el certificat aportat pel recurrent, segons la interpretació de la convocatòria que fa l'Administració i el TSJ de Madrid, només és computable per als que no són de torn lliure. El Tribunal estima discriminatori el criteri:

“12. La consecuencia es un trato discriminatorio entre los aspirantes, pues carece de justificación que acreditándose un perfil lingüístico con base en el mismo instrumento acreditativo -un certificado IELTS-, ese título se tenga en consideración indirectamente si gracias a él los aspirantes que proceden del ámbito de las Fuerzas Armadas pueden acreditar un perfil lingüístico SLP, luego para ellos surte efectos. En cambio los aspirantes que lo aportan y no tienen ni han tenido vinculación alguna con las Fuerzas Armadas, no pueden beneficiarse de ese mismo título que acredita un perfil o competencia lingüística como la que se acredita con los expedidos por una EOI por estar tanto el IELTS como los de una EOI equiparados a los niveles MCERL.” (FJ 4.12)

Ara bé, el que no considera discriminatori és que als dos grups de participants se'ls computi un nombre diferent de punts, cosa que no té a veure amb el reconeixement del certificat, sinó amb la valoració que la convocatòria en fa.

En definitiva, s'advoca per negar la discrecionalitat de l'Administració per determinar els certificats amb què el participant del procés selectiu pot acreditar el seu coneixement d'idioma i, doncs, es referma l'aplicació plena del sistema d'equivalències MECR. En aquest sentit, la resolució recull la doctrina de la Sentència esmentada de 22 de febrer de 2016 i, finalment, estableix la necessària valoració del títol del British Council aportat:

“Se declara que un título como el IELTS, expedido por el British Council, acredita un nivel de competencia lingüística de acuerdo con los establecidos por el MCERL del Consejo de Europa. Por tanto, estos títulos pueden valorarse para acreditar los distintos niveles de competencia lingüística exigidos en las convocatorias de procesos selectivos en el ámbito de la Guardia Civil junto con los certificados oficiales de una EOI” (FJ 6.1)

La resolució consolida la doctrina sobre la necessitat i la generalitat d'equivalències MECR i, per tant, secunda la seguretat jurídica en aquest àmbit.

7 Diferències en les versions lingüístiques del dret europeu

[Sentència del Tribunal Suprem de 14 de juliol de 2020. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 3. Ponent: José María del Riego Valledor. Ref. Cendoj: 28079130032020100204.](#)

Sota aquest epígraf reportem des de fa força cròniques resolucions que recullen la rellevància de les diferents versions lingüístiques del dret de la Unió Europea a l'hora d'interpretar les normes europees o les disposicions que les traslladen a l'ordenament jurídic de cada estat membre. El multilingüisme de la Unió Europea comporta la possibilitat d'interpretacions no coincidents per raó de la llengua en què està redactada la disposició. Com hem anat indicant (per exemple, la darrera crònica, *Revista de Llengua i Dret*, núm. 74, pàg. 203-204), aquestes contradiccions juridicolingüístiques han estat resoltes de manera ordinària pels tribunals interns i en darrera instància pel Tribunal Suprem a través del recurs de cassació, però també es compta amb el plantejament de la qüestió prejudicial, com a procediment mitjançant el qual el Tribunal de Justícia de la UE, a instància dels tribunals interns, fixa la interpretació vinculant de la norma europea.

La Sentència que ara ressenyem versa, precisament, no sobre la discrepància en la interpretació de la normativa europea, sinó sobre la mateixa expressió utilitzada pel Tribunal de Justícia de la Unió Europea. La resolució, que és pronunciada en un litigi entorn del concepte “mecanisme extraordinari de pagament de proveïdors”, que vincula la normativa interna espanyola amb l'europea, recull la doctrina de la Sentència de 16 de setembre de 2017 del TJUE, respecte de la qual es planteja una discrepància sobre l'abast del terme utilitzat “recursos efectivos”. El Tribunal, per interpretar l'abast de l'expressió, recorre a la versió anglesa de la sentència.

“(…) la Sala no puede compartir la tesis de la parte recurrente, pues del contexto del propio apartado 35 de la sentencia del TJUE se deduce con claridad que los “recursos efectivos” a que se refiere el indicado apartado son los que permiten exigir o reclamar, si se hubiese deseado, el pago de la deuda íntegra, es decir, se trata de comprobar la existencia de recursos efectivos en el sentido de vías o instrumentos jurídicos que hagan posible la reclamación de la deuda.

La interpretación anterior de la expresión de “recursos efectivos”, en el sentido indicado de vías o cauces jurídicos de reclamación, queda además corroborada por la versión de la sentencia del TJUE en lengua inglesa, que utiliza la expresión de “legal remedy”.” (FJ 4.1)